

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтесорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

3. Лохвицька Л., Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Тернопіль, 2014.
4. Зворигіна О.В. Перші сюжетні ігри малюків: Посібник для вихователів дитячого саду.- М.: Просвіта, 2010.
5. Яковенко Л.В., Рухливі ігри. Середній та старший вік. Ранок, 2017.
6. Ладутько Л.К., Шкляр С.В. Пізнаємо світ і себе. Мн.: «І.В.Ц.Мінфіну», 2002.
7. Ельконін Д.Б. Психологія гри. М.: «Владос» 1999.

Стаття надійшла до редакції

13 січня 2023

ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ НМК «БУДУ ВПРАВНИМ ПЕРШАЧКОМ»

УДК 373.29

РУДЬ ЯНА

*помічник вихователя закладу дошкільної освіти № 6 м. Килинівка, здобувач вищої освіти
Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Перший рік життя малюка є найважливішим в розвитку дитини. У цей період відбувається активний розвиток мозку і формується основа для майбутнього розвитку. Тому важливо забезпечити дитині стимули, які сприяють розвитку її здібностей, зокрема здатності до навчання.

А саме навчання починається в дитячому садочку, який забезпечує підготовку дошкільнят до школи.

Підготовка дітей до школи в закладах дошкільної освіти допомагає їм з легкістю та задоволенням впоратися зі шкільною програмою та вступити в навчальний процес. Діти, які добре підготовлені до школи, мають більше шансів на успіх у навчанні та важливій соціальній адаптації в середовищі однолітків.

Коли ж варто починати підготовку дошкільника до школи?

Експерти зазначають, що це повинно бути від 3 до 6 років. У цьому віці дитина набуває навичок, необхідних для навчання в школі, таких як розвиток мовлення, здатність до уваги та концентрації, самостійність та самоконтроль.

Отже, починати підготовку до навчання в школі потрібно як мінімум в середніх та старших групах ЗДО.

А допоможуть нам в цьому ігри, які сприяють розвитку мовлення, математичних навичок та мислення, читання казок та книг, розвивальні вправи, навчання за комплектом з підготовки до школи Буду вправним першачком.

Одним із авторів цього курсу є Н. В. Гавриш - розробник Базового компоненту дошкільної освіти, автор навчальних програм для дошкільної освіти.

Педагоги нашого закладу взяли участь у вебінарах та отримали сертифікати на платформі «Буду вправним першачком», спікером якого була Наталя Василівна та звичайні вихователі, які ділилися своїм досвідом роботи:

"Ефективні методи та прийоми розвитку мовлення у дітей старшого дошкільного віку: поради науковців, лайфхаки від практиків"

"Формування ключових компетентностей дітей старшого дошкільного віку: досвід фахівців, поради практиків, інструменти, методи, можливості сучасного вихователя"

"Освіта і виховання дітей дошкільного віку: традиційні та інноваційні методики в сучасних українських реаліях". (12 квітня 2022 р)- Формування соціально-громадянської компетентності у дошкільників.

"Будемо вправними вихователями або дієві інструменти та методики для ефективної та легкої роботи працівника дошкільця"

Посібники комплекту підходять до будь-якої чинної програми та мають гриф «Схвалено для використання в закладах дошкільної освіти МОНУ» (лист ІМЗО від 04.12.2018 р. №22.1/12-Г-1052). Їх включено до «Переліку навчальної літератури, яку рекомендовано для використання в закладах дошкільної

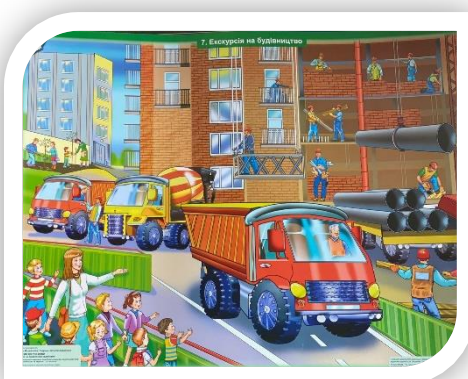
освіти» МОН України. Зміст видань відповідає Базовому компоненту дошкільної освіти та чинним програмам, а редакційно-поліграфічне виконання – санітарно-гігієнічним нормам.

Під час підготовки і проведення занять в пригоді стало орієнтовне календарно-тематичне планування за блочно-тематичним принципом. До КТП включено режимні моменти та конспекти занять з посиланням на сторінки навчальних посібників – зошитів та альбомів. КТП ми отримували в кінці місяця в електронному форматі. Їх легко можна трансформувати під свою тему, особливості групи дітей.

В КТП також зібрано та систематизовано допоміжний матеріал, зокрема з фізичного комплексу, розписані ранкові гімнастики, гімнастики пробудження, рухливі та малорухливі ігри, розроблено планування спостережень та роботу з дослідницької діяльності. Авторами календарно-тематичного планування є вихователі-практики, які мають значний досвід роботи з дошкільниками і знають, як організувати освітню роботу з дітьми, щоб отримати оптимально ефективний результат.

Ми з колегами теж вносили зміни, які стосувались розкладу та теми тижня.

Приємним бонусом до комплекту виявився набір сюжетних демонстраційних картин (плакатів) та методичні рекомендації «Запрошуємо до розмови» Н. В. Гавриш.

Ці картини стали головними героями не лише занять, а й інших режимних моментів.

В даному випадку підтвердилася теорія про те, що гарна якісна ілюстрація – завжди була й залишається одним із найголовніших засобів навчання та виховання дітей, адже дає змогу максимально наблизити величезний природний і соціальний світ до дитини, надати їй важливі уявлення в різних галузях людського життя.

Разом з дітьми самі створили картину-колаж з дитячих світлин із альбому «Маленькі помічники» в рамках технології «Освіта для сталого розвитку – дошкільнятам» під час заняття «Чарівне словечко лежить недалечко», малята придумали назву «Добру справу ти зроби – матусі настрій підніми»

Картини використовувались в багатьох напрямках освітньої діяльності для розвитку різних компетентностей дитини. Ось, наприклад, світлина із *інтегрованого заняття з ознайомлення із соціумом та логіко-математичним розвитком* з використанням паличок Кюїзенера «Дім, в якому ми живемо»

Тему продовжували на занятті з художньо-продуктивної діяльності – аплікації із альбому для розвитку творчих здібностей «Маленький митець»

Наступний фрагмент *інтегрованого заняття із розвитку мовленнєвого спілкування (художня література) та художньо-продуктивної діяльності* – аплікація «Осінній сад ще яблука глядить»

Найбільше моїм «впевненим дошкolarикам» сподобалось працювати в альбомах для розвитку творчих здібностей «Маленький митець»

Роботи із такими складними техніками виконання як «орігамі», «витинанка» принесли дітям задоволення. Це ви побачите на світлинах із заняття «Зимове дерево»

та «Совеня на гілці» (техніка орігамі) настільки сподобалась малятам, що вони попросили дозволу виготовити таких совенят для самостійних ігор.

Альбоми з аплікації та ліплення з покроковими інструкціями в кінці посібників, тому це виявилось дуже зручно для батьків при виконанні завдань про дистанційному навчанні.

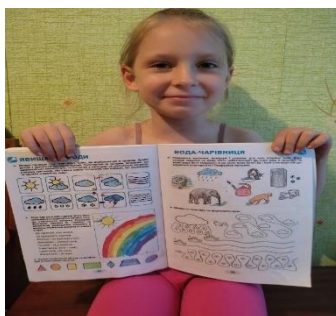
Так сталося, що після початку війни ці посібники дуже стали нам, вихователям, діткам та їхнім батькам у допомозі. Вони дали змогу якісніше, наскільки це було можливо в умовах військового стану, проводити дистанційне навчання.

Оскільки всі завдання в посібниках розділено по темах, ми змогли спланувати свою роботу під час дистанційного навчання таким чином, щоб пов'язати між собою теоретичний (посилання на відео) та практичний матеріал (виконання дітьми вправ та завдань у зошиті на відповідну тему).

Наприклад, під час роботи над темою тижня «Явища природи» ми пропонували діткам виконати руханку «Дощик за вікном» <https://www.youtube.com/watch?v=dcJ9uGl-CE>, поспівати пісеньку «Дощик накрапає» та подивитись розвивальне відео «Рослини – провісники природи» <https://www.youtube.com/watch?v=6NdeZd1VIbQ>

На закріплення теми просили виконати роботу в зошиті «Кмітливі грайлики» вправу на ст. 32 з відповідною темою «Явища природи»

Отримали такий результат:

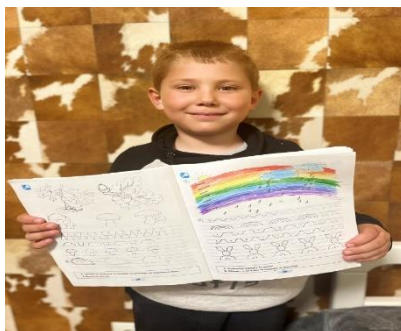

Дані роботи в зошиті «Кмітливі грайлики», (автор Олена Макаревська), який інтегрований за кількома напрямками Базового компонента. Значну увагу в зошиті приділено розвитку логіко-математичної компетентності. Так, у процесі роботи з зошитом, у дитини формуються елементарні уявлення про число та його склад, форму та величину предметів, геометричні фігури, одиниці вимірювання тощо. Завдання інтегрованого змісту розвивають навички пізнання природних об'єктів, розуміння природних явищ, заохочують до спостережень, проведення дослідницької діяльності та пошукової роботи. Соціально-громадянську компетентність допоможуть розвинути завдання за темами «Сім'я», «Професії», «Українські символи». Виконуючи завдання, дитина збагачуватиме свій словниковий запас (майже кожне завдання починається з визначення та називання того чи іншого об'єкту), розвиватиме монологічне та діалогічне мовлення, тренуватиме пам'ять та уяву.

Таку ж тему «Явища природи. Дощ.» можна знайти і в зошиті «Вправні пальчики»

І от в четвер, згідно розкладу, ми пропонуємо діткам подивитись мультфільм «Звідки приходить дощ» <https://www.youtube.com/watch?v=fnDKog86pvE>

та попрацювати в даному зошиті ст. 29.

Розвивати соціально-громадянську компетентність дошкільників допомагає зошит "Сонечко мандрує Україною", Гавриш Н.В., Бадер С.О., Стаєнна О.О. (освітні напрями "Дитина в соціумі", "Особистість дитини", "Дитина в природному довкіллі", "Гра дитини", "Дитина у світі мистецтва") Він знайоме дитину з історією, традиціями, звичайно, зважаючи на вікові особливості сприйняття, так, щоб інформація про Україну закарбувалася в розумі та душі дитини нерозривно пов'язаною з її власними почуттями, уподобаннями, цінностями, вчинками, знаннями – з усім її життям.

Найважливіше завдання дорослих – дбати про здоров'я дитини, а це означає навчити дитину берегти і зміцнювати його. Усі дорослі прагнуть бачити дітей здоровими та щасливими, фізично розвиненими та загартованими. Запропоновані у зошиті «Зростаємо здоровими» (автори Наталія Левінець, Світлана Долгаль, Наталія Красікова) дидактичні вправи допоможуть дошкільнятам опанувати здоров'язбережувальні правила, засвоїти елементарні знання щодо будови і функцій частин тіла, необхідності гігієнічного догляду за ним, виховувати позитивне ставлення до сталого розвитку та ще багато корисного. На допомогу педагогам та батькам автори уклали посторінкові методичні рекомендації щодо

проведення занять. Методичні рекомендації надруковано на окремих 16 сторінках, які додаються до кожного зошита.

Комплект був дуже корисним і цікавим у роботі з дошкільнятами протягом навчального року і в очній, і в дистанційній формах роботи. Діти із задоволенням чекали наступного заняття і з неабияким захопленням працювали в зошитах і альбомах, яскравих, гарно оформлених, наповнених вдало підібраними завданнями.

Діти оволоділи необхідними вміннями та навичками, підготували руку до письма навчилися працювати із зошитом, виконувати всі завдання послідовно, слідувати інструкції дорослого, що вкрай необхідно для успішного навчання у школі.

Методичні рекомендації та ілюстрації допомогли організувати навчальний процес якісно.

В умовах військового стану кожна родина дистанційно працювала в посібниках та готувалась бути вправними першачками.

Стаття надійшла до редакції

19 січня 2023

ІСТОРИЧНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 373.2.015.31:17 (091)

БАЛАБА ЯНА

вихователь Хмельницького району закладу дошкільної освіти с. Бережани

Abstract. *The article reveals the views of scientists of the past on the problem of forming a moral personality. The relevance of the ideas of the classics regarding the moral education of modern preschool children is substantiated*

Key words: *morality, morality, moral education.*

Постановка проблеми. Проблема моральності й формування моральної особистості була і залишається найбільш актуальною. Вона завжди привертала увагу філософів, соціологів, педагогів, психологів, письменників, прогресивних діячів різних історичних періодів. Соціально-економічні і політичні процеси, що відбуваються сьогодні в Україні, негативно впливають на рівень моральної свідомості, призводять до знецінення моральних принципів. Поняття добра, совісті й милосердя часто знецінюються, а матеріальні блага, гроші зводяться в ранг найвищої цінності. Їх висока суб'єктивна цінність девальвує соціально-значущі моральні норми. Це, в свою чергу, вибудовує хибні орієнтири поведінки дітей і молоді, світоглядні принципи якої перебувають у стадії становлення. Цілком слушно зазначає Б. Кобзар, що теперішні біди багато в чому спричинені дефіцитом культури й моральності, доброти, любові й милосердя у людських взаєминах [2]. Звернення до педагогічного досвіду науковців минулого і його аналіз допоможе розширити наші уявлення про підходи до організації морального виховання дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання морального виховання в різних аспектах глибоко вивчали українські (Т. Алексеєнко, Є. Арнаутова, О. Барабаш, І. Бех, О. Вишневський, І. Гребенніков, О. Докукіна, О. Кононко, О. Косарева, В. Котило, С. Ладивір, Т. Маркова, Т. Науменко, В. Павленчик, В. Постовий, Т. Поніманська, Г. Пономарьова, М. Роганова, М. Стельмахович) та зарубіжні (А. Адлера, Т. Гордона, Р. Дрейкурса, Я. Хамяляйнен) дослідники.

Мета статті: *обґрунтувати актуальність ідей класиків щодо морального виховання сучасних дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.*

Виклад основного матеріалу дослідження. У моральних теоріях відомих філософів (Аристотеля, Г. Гегеля, І.Канта, Сократа) знаходимо опис морального стану певної епохи, що накладає відбиток на моральне виховання підростаючої особистості. Зокрема, Сократ визнавав вищою моральною цінністю справедливість, Платон переконував, що це внутрішнє удосконалення. Головними моральними якостями людини вважалися справедливість, співчуття, милосердя, доброта. Історичний аспект проблеми моральності засвідчує виникнення моралі як форми суспільної